

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

12 aprilie 2017

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Elena Covalenco,

Iurie Diaconu

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Căușeni din 24 decembrie 2013 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2014, declarat de avocatul Culeac-Reul Natalia în numele inculpatului

Condurachi Veaceslav xxxxxxxxxxxx
xx
xx
xx.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 26.11.2009 - 24.12.2013,
2. Instanța de apel: 19.09.2014 - 23.12.2014,
3. Instanța de recurs: 17.04.2015 - 12.04.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Căușeni din 24 decembrie 2013, Condurachi Veaceslav a fost condamnat în baza art.145 alin.(2) lit.i), j) Cod penal, la 13 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Ceban Radu, în privința căruia hotărârea judecătorească nu se contestă.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Condurachi Veaceslav, împreună cu Ceban Radu, cu o altă persoană în privința căruia procesul penal a fost suspendat pînă la însănătoșire și cu încă o altă persoană, în noaptea de 29 spre 30 septembrie 2009, aflându-se la domiciliul lui Ceban Radu din xxxxxxxxxxxxxxxx, fiind în stare de ebrietate, au hotărât să meargă la domiciliul lui Țurcan Filip pentru a-l maltrata, în scop de răzbunare. Întru realizarea acestui scop, aceștia s-au deplasat cu automobilul de model „AUDI-80”, condus de altă persoană, la casa lui Țurcan Filip din aceeași localitate, unde Condurachi Veaceslav, Ceban Radu și persoană în privința căruia procesul penal a fost suspendat pînă la însănătoșire au pătruns în casă, unde i-au aplicat lovituri lui Țurcan Filip în diferite părți ale corpului, după care l-au scos afară și, urmărind scopul de a-l lipsi de viață pe acesta, care nu mai manifesta careva semne de apărare, i-au aplicat multiple lovituri cu pumnii, picioarele și cu scânduri de la gard în care erau bătute cuie cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr.166 din 08.10.2009, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în urma căruia victima a decedat.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul N.Culeac-Reul în numele inculpatului V.Condurachi, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.151 alin.(4) Cod penal, cu aplicarea art.79 Cod penal, la 8 ani închisoare, pe motiv că din probele administrate la caz nu și-a găsit confirmare învinuirea adusă inculpatului în baza art.145 alin.(2) lit.i), j) Cod penal,

dar cea de vătămare intenționat gravă a integrității corporale care este periculoasă pentru viață, soldată cu decesul victimei; - instanța nu a dat apreciere faptului că în cazurile referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor, decesul victimei trebuie să se găsească într-o legătură de cauzalitate directă cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății și această legătură de cauzalitate trebuie să fie cuprinsă de vinovăția făptuitorului, adică de intenția acestuia de a cauza moartea, ce la caz, reieșind din raportul de expertiză, coroborat cu alte probe, inclusiv cu declarațiile inculpatului, nu s-a confirmat, și anume nu s-a dovedit intenția inculpatului de a-l omorâ pe F.Țurcan, iar la stabilirea pedepsei instanța nu a ținut cont de prevederile art.10 Cod penal, și anume de faptul că sancțiunea prevăzută de art.151 alin.(4) Cod penal (red.2002) prevedea o pedeapsă mai blândă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2014, a fost respins, ca nefondat, apelul avocatului N.Culeac-Reul în numele inculpatului V.Condurachi.

În motivarea soluției date instanța de apel a indicat că, probele cercetate de prima instanță, cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității, veridicității și coroborării reciproce, confirmă vinovăția inculpatului V.Condurachi în comiterea infracțiunii imputate și acțiunile lui just au fost încadrate în baza art.145 alin.(2) lit.i), j) Cod penal, totodată prima instanță corect a apreciat măsura de pedeapsă aplicată inculpatului, ținând seama de circumstanțele cauzei.

Instanța de apel a concluzionat că, inculpatul V.Condurachi, împreună cu ceilalți inculpați au violat dreptul pătimitului la viață, fiind prezentă legătura de cauzalitate dintre acțiunea făptuitorului și urmările prejudiciabile sub formă de moarte a victimei.

Sub aspectul laturii obiective, instanța a conchis că omorul lui F.Țurcan a fost săvârșit de către V.Condurachi, R.Ceban, și o altă persoană, prin acțiuni de natură fizică, lovituri cu picioarele și cu bucăți de scândură rupte de la gard cu cuie, în diferite părți ale corpului, inclusiv și în organe vitale. Aceștia au acționat cu vinovăție, deoarece acțiunile lor au fost cuprinse de intenția de a cauza moartea părții vătămate, care se deduce din aplicarea loviturilor în regiunea organelor vitale cu picioarele și cu ștachete de la gard, timp de 30-40 de minute.

La fel, instanța a conchis că prima instanță corect a constatat faptul că, V.Condurachi și ceilalți inculpați, au prevăzut posibilitatea cauzării morții părții vătămate și admiteau în mod conștient aceasta, or, ei nu și-au curmat acțiunile nici când F.Țurcan se afla la pământ, în ogradă, fiind încă în viață, fără a da careva semne de apărare. Inculpații cu bestialitate, barbar, cu ștachete de la gard cu cuie, au continuat să-l lovească cu putere și intensitate, cauzându-i vătămări corporale incompatibile cu viața. Prin urmare, omorul părții vătămate a fost săvârșit cu intenție și cu o deosebită cruzime, prin metoda sadică, care cu bună știință a inculpaților, a fost îmbinată cu cauzarea unor suferințe deosebite victimei prin aplicarea multiplelor leziuni corporale timp de 40 de minute.

Totodată, instanța de apel a respins afirmația avocatului, precum că împrejurările cauzei nu relevă intenția lui V.Condurachi de a-l omorâ pe F.Țurcan și necesitatea reîncadrării acțiunilor acestuia în baza art.151 alin.(4) Cod penal, pe motiv că, potrivit circumstanțelor cauzei, cert a fost stabilit că inițial V.Condurachi și ceilalți inculpați s-au înțeles „să se clarifice” cu partea vătămată, adică „să-i aplice o corecție” având ură pe el, deoarece acesta cândva s-a manifestat violent față de ei și, de la început l-au bătut în casă, după care l-au scos afară în curte, unde ultimul, aflându-se la pământ și nu dădea semne de apărare, însă, inculpații nu s-au limitat la „coreția aplicată” acestuia, dar având intenția de a-l omorâ pe F.Țurcan, l-au supus în continuare bătăii cu pumnii, picioarele și cu ștachete de la gard cu cuie, aplicându-i lovituri în diferite părți ale corpului, inclusiv și în organele vitale, fiind constatat potrivit raportului de expertiză în comisie că decesul lui F.Țurcan a survenit în rezultatul unui traumatism asociat: cranio-cerebral și pulmonar, al gâtului manifestată prin contuzie cerebrală hemoragii subdurale și în pahimeninge, fracturi costale cu focare de

contuzie și hemoragie în pulmonul stâng, fractură a cartilajului tiroid, complicat cu edem cerebral și pulmonar.

În concluzie, reieșind din probele administrate în cauză, instanța a conchis că cu certitudine s-a constatat că V.Condurachi a acționat cu intenție directă de a curma viața părții vătămate, or, acesta a admis în mod conștient moartea pătimitului, acționând direct și personal asupra ultimului, acțiuni care au produs rezultatul mortal.

5. Împotriva hotărârilor judecătorești a declarat recurs ordinar avocatul N.Culeac-Reul în numele inculpatului V.Condurachi, care fără a invoca vreun temei prevăzut de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită repunerea în termen a recursului, casarea acestora și pronunțarea unei hotărâri de achitare a inculpatului, ori dacă în acțiunile acestuia se constată alte elemente constitutive ale infracțiunii, dispunerea cauzei la rejudecare, pe motiv că hotărârile nu cuprind motivele pe care se întemeiază soluția de condamnare, fiindcă din probele administrate nu și-a găsit confirmare învinuirea adusă inculpatului în baza art.145 alin.(2) lit.i), j) Cod penal, dar cea de vătămare intenționată gravă a integrității corporale care este periculoasă pentru viață, soldată cu decesul victimei, adică cea prevăzută de art.151 alin.(4) Cod penal; - instanțele nu au reținut că în cazurile referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor, decesul victimei trebuie să se găsească într-o legătură de cauzalitate directă cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății și această legătură de cauzalitate trebuie să fie cuprinsă de vinovăția făptuitorului, adică de intenția acestuia de a cauza moartea, însă la caz, nu s-a confirmat intenția inculpatului de a-l omorâ pe F.Țurcan; - instanța de apel a grupat doar o parte din probe, argumentând la general că acestea confirmă vinovăția inculpatului, fără a le aprecia pe fiecare în parte, expunându-și opinia asupra admisibilității sau inadmisibilității probei respective; - la stabilirea categoriei și termenului de pedeapsă, instanțele nu au ținut cont de circumstanțele atenuante prezente în cauză, și anume: de persoana celui vinovat, care la locul de trai se caracterizează pozitiv, are la întreținere un copil minor, căința sinceră de cele săvârșite, că este pentru prima dată supus răspunderii penale și pe parcursul cercetării judecătorești nu a întreprins acțiuni care ar fi dus la tergiversarea examinării cauzei.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursului din următoarele considerente.

Reglementarea dreptului de a declara recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel reprezintă, din partea titularului, atât un drept procesual de dezvoltare a atribuțiilor prevăzute de lege, cât și o obligație de a formula cererea respectivă în strictă conformitate cu cerințele stipulate în art.427, 429, 430 Cod de procedură penală.

Din conținutul prevederilor art.429 alin.(1) Cod de procedură penală, rezultă că recursul se depune de persoanele menționate în art.421 și trebuie să fie motivat.

În temeiul art.421 Cod de procedură penală, raportat la art.401 alin.(2), titularul dreptului de recurs în numele persoanelor menționate în alin.(1), pct.2)-4) art.401 Cod de procedură penală, adică a inculpatului poate fi apărătorul împuternicit în modul prevăzut de lege (prin mandat).

În aceeași ordine de idei, din conținutul prevederilor art.430 pct.(2) Cod de procedură penală, reiese că cererea de recurs trebuie să conțină numele și prenumele recurentului, calitatea procesuală sau mențiune cu privire la persoana interesele căreia le reprezintă și adresa ei.

Avocatul capătă calitatea de apărător din momentul în care și-a asumat angajamentul de a apăra interesele persoanei în cauză, cu consimțământul acesteia, reglementată de către legiuitor în dispoziția art.70 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, care stipulează că avocatul ales poate fi admis în procesul penal în calitate de apărător la invitația bănuțului, învinuțului, inculpatului, reprezentantului legal al acestuia, precum și la

solicitarea altor persoane cu consimțământul persoanelor interesele cărora urmează să le apere. Odată ce apărătorul și-a asumat angajamentul de a apăra interesele persoanei, trebuie să anunțe despre aceasta organul de urmărire penală sau instanța, iar împuternicirile sale să le confirme prin mandat, ce este un document de strictă evidență.

Prin urmare, avocatul declarând recurs ordinar în numele inculpatului împotriva deciziei instanței de apel, urmează să anexeze la recurs mandatul, care trebuie completat în corespundere cu cerințele expuse în Hotărârea Guvernului nr.158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiari, cu modificările ulterioare.

Astfel, în mandatul prezentat, în mod obligatoriu, trebuie să se indice că avocatul este împuternicit pe cauza penală concretă să declare în numele inculpatului recurs ordinar la Curtea Supremă de Justiție, iar pe verso se va indica numele, prenumele și semnătura inculpatului (pct.6, subpct.2) lit.a¹), b) din Hotărârea Guvernului nr.158 din 28.02.2013).

În acest sens, Colegiul penal va reține și stipulările art.68 alin.(5) Cod de procedură penală, potrivit cărora apărătorul nu este în drept fără consimțământul persoanei a cărei interese le apără să întreprindă acțiunile prevăzute în dispoziția normei prescrise, dacă ele nu sunt expres indicate pe verso mandatului sau, după caz, în procura întocmită la cererea clientului, în modul stabilit de lege. Respectiv, efectuarea de către apărător a cel puțin unei acțiuni prevăzute la art.68 alin.(5) Cod de procedură penală, cade sub sancțiunea nulității, dacă aceasta nu îndeplinește/respectă cerințele menționate mai sus.

Aceste prerogative decurg și din prevederile art.67 alin.(6) pct.2) Cod de procedură penală, în care este stipulat că apărătorul încetează participarea în cauză în această calitate dacă nu are împuterniciri de a participa în continuare în această cauză.

Potrivit materialelor dosarului în cadrul examinării cauzei în prima instanță, interesele inculpatului V.Condurachi au fost reprezentate de avocatul N.Culeac-Reul, fiind anexat în acest sens mandatul avocatului (f.d.48 v.3), acesta cuprinzând mențiunea despre împuternicirea de a acorda asistență juridică în cauza penală în privința lui V.Condurachi, în Judecătoria Căușeni, care în numele inculpatului a declarat apel împotriva sentinței.

În cadrul examinării apelului în instanța de apel, avocatul N.Culeac-Reul, fiind citată legal, nu s-a prezentat (f.d.8 v.4), astfel, întru respectarea dreptului la apărare a inculpatului V.Condurachi, în instanța de apel interesele ultimului au fost reprezentate de avocatul L.Chirică (f.d.12 v.4), apoi de avocatul T.Butescu, în baza deciziei nr.0829/ACP din 07.05.2014 și ulterior de avocatul G.Lupea, în baza contractului de asistență juridică nr.48 din 14.05.2014 (f.d.25, 26 v.4).

Însă, din motivul neprezentării inculpatului V.Condurachi, cât și a avocatului G.Lupea la ședințele din 18.06.2014, 09.07.2014, 23.10.2014, inculpatul a fost anunțat în căutare, iar interesele acestuia au fost reprezentate de avocatul D.Potereanu în baza mandatului nr.0773821 din 20.11.2014, care acordă asistență juridică garantată de stat (f.d.60 v.4).

La 23 decembrie 2014, instanța de apel a pronunțat soluția enunțată anterior, prin care a respins apelul declarat de avocatul N.Culeac-Reul în numele inculpatului C.Condurachi.

Nefiind de acord cu soluția pronunțată, avocata N.Culeac-Reul în numele inculpatului V.Condurachi a declarat recurs ordinar la 11.02.2017, la care nu a anexat mandatul, prin care s-ar confirma împuternicirile pentru acordarea asistenței juridice inculpatului V.Condurachi în instanța de recurs ordinar, deoarece împuternicirile pe care le-a avut anterior au expirat de drept.

Mențiunea din recursul ordinar declarat de avocatul N.Culeac-Reul, precum că mandatul privind prestarea serviciilor juridice este anexat la materialele cauzei penale, este unul declarativ, deoarece nici în instanța de apel și nici la etapa recursului ordinar, nu a mai fost anexat vreun mandat al avocatului N.Culeac-Reul privind împuternicirea sa de a participa în continuare în cauză, în apărarea intereselor inculpatului V.Condurachi.

Reieșind din cele expuse, rezultă că recursul declarat nu corespunde cerințelor de conținut, având în vedere faptul că avocatul N.Culeac-Reul nu are împuterniciri pentru a declara recurs ordinar în numele inculpatului, motiv pentru care acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art.429 și art.430 Cod de procedură penală.

Suplimentar la cele relatate supra, se atrage atenția asupra faptului că hotărârile contestate în ordinea recursului ordinar pot fi supuse verificării doar în baza unei cereri de recurs ce corespunde cerințelor de formă și conținut, iar din motiv că aceste condiții nu sunt întrunite în prezenta cauză, Colegiul penal nu va discuta legalitatea hotărârilor adoptate.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Culeac-Reul Natalia în numele inculpatului Condurachi Veaceslav, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui Condurachi Veaceslav, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art.429 și art.430 Cod de procedură penală.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 11 mai 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu